

درس اول

۱. شعر زیر به چه موضوعی اشاره دارد؟ پاسخ خود را توضیح دهید.

ذاتِ نایافته از هستی، بخش
چون تواند که بود هستی بخش
خشک ابری که بود ز آب تهی
ناید از وی صفت آب دهی

۲. نیازمندی جهان به خدا در پیدایش را اثبات کنید.

۳. نیازمندی جهان به خدا در بقا را با یک مثال صحیح اثبات کنید.

۴. شعر زیر به چه موضوعی اشاره دارد؟ پاسخ خود را توضیح دهید.

ما چو کوهیم و نوا در ما ز توست تا که ما باشیم با تو در میان تو وجود مطلقی، فانی نما حمله مان از باد باشد دم به دم	ما چو ناییم و نوا در ما ز توست ما که باشیم ای تو ما را جانِ جان ما عدم هاییم و هستی های ما ما همه شیران ولی شیر غلَم
--	---

۵. آیه زیر به چه موضوعی اشاره دارد؟ توضیح دهید.

«يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ» - سوره فاطر، آیه ۱۵.

۶. آیه زیر به چه موضوعی اشاره دارد؟ توضیح دهید.

«يَسَّأَلُهُ وَمَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ» - سوره الرحمن، آیه ۲۹.

۷. اصلاً چه اهمیتی دارد که بدانیم جهان و موجودات عالم در پیدایش و بقا به خدا نیازمند هستند؟ تحلیل کنید.

۸. حدیث نبوی زیر به چه موضوعی ارتباط دارد؟ توضیح دهید.

«اللَّهُمَّ لَا تَكْلِنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةً عَيْنٍ أَبْدًا.»

۹. موضوع مشترک آیه، حدیث و اشعار زیر چیست؟

«أَللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ» - سوره نور، آیه ۲۵.

«مَا رَأَيْتُ شَيْئًا إِلَّا وَرَأَيْتُ اللَّهَ قَبْلَهُ وَبَعْدَهُ وَمَعْهُ» - امام علی علیه السلام

دلی کز معرفت نور و صفا دید
به هر چیزی که دید، اوّل خدا دید

به صحرابنگرم صحراء تو بینم
به دریابنگرم دریا تو بینم
نشان از قامت رعنای تو بینم
به هر جابنگرم کوه و در و دشت

۱۰. حدیث نبوی زیر به چه موضوعی اشاره دارد؟ پاسخ خود را توضیح دهید.

«تَفَكَّرُوا فِي كُلِّ شَيْءٍ وَلَا تَفَكَّرُوا فِي ذَاتِ اللَّهِ»

۱۱. وقتی توان شناخت خدا را نداریم چرا باید به شناخت او بپردازیم؟

۱۲. چرا رابطه ساعت و ساعت ساز مثال مناسبی برای اثبات نیازمندی جهان به خدا در بقا مناسب نیست؟
استدلال کنید.

درس دوم

- ۱- چگونه فقط با گفتن جمله «الله أَللّٰهُ تَمَامُ احْكَامٍ وَ حُقُوقٍ إِسْلَامٍ فَرِدٌ بِهِ رَسْمِيَّتٍ شَنَاخْتَهُ مَى شُود؟ توضیح دهید.
- ۲- آیا اختراعات بشری مانع باور به توحید در خالقیت می گردد؟ تحلیل کنید.
- ۳- اگر توحید در مالکیت را قبول کنیم پس اسناد و مدارک مربوط به ملک های شخصی چه معنایی دارند؟
- ۴- با توجه به مفهوم توحید در ولایت، موضوعاتی مانند معجزه و شفا یافتن بیماران توسط امامان را چگونه تحلیل می کنید؟
- ۵- هر یک از آیات زیر به کدام یک از مراتب توحید اشاره دارند؟
  - الف) «وَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ مَا فِي الْأَرْضِ» - آل عمران، ۱۰۹.
  - ب) «مَا لَهُم مِّنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٌّ وَ لَا يُشَرِّكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدٌ» - کهف، ۲۶.
- ۶- با توجه به مفهوم توحید در ربویت (پرورش همه مخلوقات با خداست) موضوعات زیر چه مفهومی پیدا می کنند و رابطه شان با این مرتبه از توحید چیست؟ «تربیت و پرورش فرزندان توسط والدین» یا «راهنمایی و هدایت دانش آموزان توسط معلم ها».
- ۷- با آوردن مثالی، باطل بودن شرک در خالقیت را اثبات کنید.
- ۸- آیا شرک در خالقیت شامل فعالیت های انسان نیز می شود؟ با آوردن مثالی توضیح دهید.
- ۹- آیا وجود سندهای ملکی نشانگر شرک در مالکیت است؟ بررسی کنید..
- ۱۰- آیا تربیت فرزندان و دانش آموزان توسط والدین و مربیان نشانگر شرک در ربویت است؟ تحلیل کنید.

۱۱- آیا باور به معجزات انبیای الهی باعث شرک در ولایت می گردد؟ توضیح دهید.

۱۲- آیه زیر کدام یک از مراتب شرک را رد می کند؟

«قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَ هُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ» - رعد، ۱۶.

۱۳- حدیث زیر به چه موضوعی اشاره دارد؟ توضیح دهید.

«مَنْ لَمْ يَشْكُرِ الْمُنْعِمَ مِنَ الْمَخْلوقِينَ، لَمْ يَشْكُرِ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ» - امام رضا عليه السلام

درس سوم

۱- با توجه به مفهوم توحید عملی، یک یا دو مثال از زندگی شخصی خود بیاورید که مربوط به توحید عملی باشد و رابطه آنها را با این موضوع توضیح دهید.

۲- آیه زیر به چه موضوعی اشاره دارد؟ پاسخ خود را توضیح دهید.

«إِنَّ اللَّهَ رَبِّيْ وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ» - آل عمران، ۵۱.

۳- علی از طریق فضای مجازی با دختری آشنا شده است از زمان آشنایی آنها مدت زمان زیادی نمی‌گذرد که علی پیشنهاد ازدواج به او می‌دهد. این رفتار علی را بر اساس بُعد فردی توحید عملی بررسی کنید.

۴- شعر زیر به چه موضوعی اشاره دارد؟ پاسخ خود را توضیح دهید.

سر ارادت ما و آستان حضرت دوست	که هر چه بر سر ما می‌رود ارادت اوست
نظری دوست ندیدم، اگرچه از مه و مهر	نهادم آینه‌ها در مقابل رخ دوست

۵- آیه زیر به چه موضوعی اشاره دارد؟ پاسخ خود را توضیح دهید.

«أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا» - فرقان، ۴۳.

۶- با توجه به مفهوم شرک عملی و آثار آن، یک مثال از محیط اطراف خود بنویسید. و ارتباط مثال با موضوع را توضیح دهید.

۷- آیه زیر به چه افرادی اشاره دارد؟ پاسخ خود را توضیح دهید.

«وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَانَ بِهِ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ خَسِيرَ الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ» - حج، ۱۱.

۸- جامعه‌ای که در آن اختلاس و احتکار(انبار کردن اجناس جهت افزایش قیمت) رواج یافته باشد، آیا بُعد اجتماعی توحید عملی را رعایت کرده است؟ توضیح دهید.

۹- آیه زیر به چه موضوعی اشاره دارد؟ پاسخ خود را توضیح دهید.

«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوّي وَعَدُوّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُم مِنَ الْحَقِّ» - ممتحنه، ۱.

- ۱۰- ارتباط دوسویهٔ توحید فردی و اجتماعی را با بیان یک مثال توضیح دهید.
- ۱۱- چه تشابهی میان افراد زیر وجود دارد؟ توضیح دهید.
کسی که به محیط زیست آسیب می‌رساند و کسی که پیگیر محتواهای غیراخلاقی در شبکه‌های اجتماعی و اینترنتی مختلف می‌باشد و کسی که در زمان جاهلیتِ عرب، بت پرستی می‌کرد.
- ۱۲- چگونه می‌توان مظاہر شرک را از جامعه دور کرد و مظاہر توحید را تقویت نمود؟ پیشنهاد عملی دهید.

درس چهارم

۱- در آیه زیر تامل کنید و بیان کنید که کدام کلمه به اخلاص در بندگی اشاره دارد؟ پاسخ خود را توضیح دهید.

«**قُلِ إِنَّمَا أَعِظُّكُمْ بِواحِدَةٍ أَنْ تَقُوموا لِلَّهِ مَثْنَى وَ فُرَادَى**» - سباء، ۴۶.

۲- چه ارتباطی میان آیات زیر مشاهده می کنید؟ توضیح دهید.

الف) «**أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ وَلَكُمْ عَذْوَ مُبِينٌ*** وَ **أَنْ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ****» (سباء، ۶۰ و ۶۱)

ب) «**قُلِ إِنَّمَا أَعِظُّكُمْ بِواحِدَةٍ أَنْ تَقُوموا لِلَّهِ مَثْنَى وَ فُرَادَى**» - سباء، ۴۶.

۳- شعر زیر به چه موضوعی اشاره دارد؟ پاسخ خود را توضیح دهید.

پاسبان حرم دل شده ام شب همه شب
تا در این پرده جز اندیشه او نگذارم

۴- چه ارتباطی میان احادیث زیر با موضوع اخلاص مشاهده می کنید؟ پاسخ خود را توضیح دهید.

الف) «**نِيَّةُ الْمُؤْمِنِ خَيْرٌ مِنْ عَمَلِهِ**». - رسول خدا (ص).

ب) «**إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ**». - رسول خدا (ص).

ج) «**فَاعِلُ الْخَيْرِ، خَيْرٌ مِنْهُ؛ وَ فَاعِلُ الشَّرِّ، شَرٌّ مِنْهُ**» - امام علی علیه السلام.

۵- آیا ممکن است عملی دارای حسن فعلی نداشته باشد؟ و یا بر عکس، حسن فعلی نداشته باشد ولی دارای حسن فعلی باشد؟ مثال بزنید.

۶- اشعار زیر به چه موضوع مشترکی اشاره دارند؟ و تفاوت آنها در چیست؟ توضیح دهید.

دل ندارد که ندارد به خداوند اقرار

الف) آفرینش همه تنبیه خداوند دل است

هر که فکرت نکند نقش بود بر دیوار

این همه نقش عجب بر در و دیوار وجود

هر دو عالم پر ز نور و دیده نابینا، چه سود

ب) مهر رخسار تو می تابد ز ذرات جهان

۷- عبارت زیر چه موضوعی را مورد اشاره قرار داده است؟

*انسان های نادان به تصور اینکه کار خیر می کنند، مرتکب گناهان بزرگ می شوند.

۸- احادیث زیر به کدام یک از راه های تقویت اخلاص اشاره دارند؟ پاسخ خود را توضیح دهید.

«تمام اخلاص در دوری از گناهان جمع شده است.» - امیرالمؤمنین علی علیه السلام

«خداآوند بدان جهت روزه را واجب کرد تا اخلاص مردم را بیازماید.» - امیرالمؤمنین علی علیه السلام

۹- شعر زیر به چه موضوعی اشاره دارد؟ پاسخ خود را توضیح دهید.

برو این دام بر مرغی دگر نه
که عنقا را بلند است، آشیانه

۱۰- رهایی حضرت یوسف علیه السلام از دام شیطان در مواجهه با زلیخا، به کدام یک از آثار و میوه های درخت اخلاص اشاره دارد؟ به صورت مختصر توضیح دهید.

۱۱- با توجه به مفهوم اخلاص و راه های تقویت و آثار اخلاص راهکار مقابله با فیلم ها، و بگاه ها، شبکه های ماهواره ای گمراه کننده، شبکه های مجازی ناسالم و گروه ها و دسته های منحرف اجتماعی را در چه چیزی می دانید؟

۱۲- شعر زیر به کدام یک از آثار اخلاص اشاره دارد؟ پاسخ خود را توضیح دهید.

تن رها کن تا همه جانت کنند	بندگی کن تا که سلطانت کنند
ای مسلمان تا که سلمانت کنند	همچو سلمان در مسلمانی بکوش
ترک این خو کن که انسانت کنند	خوی حیوانی سزاوار تو نیست
درد پیدا کن که درمانت کنند	چون نداری درد، درمان هم مخواه
که ستایش همچو یزدانت کنند؟	بنده شیطانی و داری امید

درس پنجم

۱- میان حرکات قلب یک فرد برای گردش خون و حرکات پای وی به هنگام قدم زدن، چه تفاوت اساسی وجود دارد؟ برای پاسخ این سوال از موضوع اختیار کمک بگیرید.

۲- عبارت زیر را تحلیل کنید.

«کسی که اختیار را در سخن یا بحث انکار می کند، در عمل از آن بهره می برد.»

۳- هر یک از اشعار زیر به کدام یک از شواهد وجود اختیار اشاره دارند؟ پاسخ خود را توضیح دهید.

۳/۱- این که فردا این کنم یا آن کنم خود دلیل اختیار است ای صنم

۳/۲- گر نبودی اختیار این شرم چیست
وان پشممانی که خوردی زان بدی
این دریغ و خجلت و آزم چیست?
ز اختیار خویش گشتی مُهْتَدِی

۳/۳- هیچ گویی سنگ را فردا بیا
هیچ عاقل مر کلوخی را زند؟
ور نیایی من دهم بد را سزا؟
هیچ با سنگی عتابی کس کند؟

۴- هر یک از موارد زیر با کدام یک از شواهد وجود اختیار ارتباط دارد؟ پاسخ خود را توضیح دهید.

- الف) عذاب و جدان
- ب) انتخاب رشته تحصیلی
- ج) بدقولی کردن

۵- آیه زیر به چه موضوعی اشاره دارد؟ پاسخ خود را توضیح دهید.

«إِنَّا هَدَيْنَاكُمُ الْبَيْنَالِّيْنَ إِمَّا شَاكِرًا وَ إِمَّا كَفُورًا» - انسان، ۳.

۶- آیات زیر به چه موضوع مشترکی اشاره دارند؟ توضیح دهید.

الف) «قَدْ جَاءَكُمْ بِصَائِرٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ عَمِّيَ فَعَلَيْهَا» - انعام، ۱۰۴.

ب) «ذِلِكَ بِمَا قَدَّمْتَ أَيْدِيْكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّمٍ لِلْعَبَدِ» - آل عمران، ۱۸۲.

۷- هر یک از آیات زیر به کدام یک از نشانه های وجود اختیار اشاره دارند؟ توضیح دهید.

الف) «قَدْ جَاءَكُمْ بِصَائِرٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ فَمَنْ أَبْصَرَ قِلْنَفْسِيهِ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا» - انعام، ۱۰۴.

ب) «ذِلِكَ بِمَا قَدَّمْتَ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّمٍ لِلْعَبَدِ» - آل عمران، ۱۸۲.

۸- آیا قانونمندی جهان و وجود قضا و قدر، مانع اختیار انسان است؟ پاسخ خود را توضیح دهید.

۹- متن زیر با قانونمندی جهان و اختیار انسان چه ارتباطی دارد؟

«شما وارد شهری شده اید که پیش از آن هیچ تعریفی از آن شهر در ذهن شما نبوده است و از قوانین آن هیچ اطلاعی ندارید، به همین خاطر تا درک کامل قوانین آن شهر دست به هیچ کاری نمی زنید.»

۱۰- متن زیر را با دقت بخوانید و دیدگاه خود را بنویسید. برای پاسخ خود از رابطه اختیار با قضا و قدر الهی استفاده کنید.

«سوخت ماشین داشت تمام می شد راننده وارد ایستگاه پمپ گاز (CNG) شد و از مسافران خواست تا به جهت احتیاط پیاده شوند، ولی یکی از مسافران پیاده نشد و گفت اگر تقدیر این باشد که من اینجا بمیرم راه فراری ندارم پس پیاده شدن بیهوده است.»

۱۱- تفاوت علل عرضی و علل طولی را با یک مثال از محیط اطراف خود بیان کنید.

۱۲- با اینکه قضای الهی و اختیار، هر دو، چه در موفقیت ها و چه در شکست های انسان نقش دارند، چرا برخی انسان ها می کوشند شکست های خود را به قضا و قدر الهی نسبت دهند؟

درس ششم

۱- از میان قوانین زیر کدام مورد در سرنوشت ما تاثیر بیشتری دارد؟ پاسخ خود را توضیح دهید.

الف) قوانین جهان خلقت

۲- با توجه به مفهوم «سنت ابتلاء» یک مثال از محیط اطراف خود بنویسید.

۳- تفاوت امتحان بشری با امتحان الهی را با آوردن دو مثال (برای هر کدام یک مثال) بررسی کنید.

۴- هویت و شخصیت انسان ها با کدام سنت الهی ساخته می شود؟

۵- کدام سنت الهی همانند امتحانات مدرسه و سال های تحصیلی مرحله به مرحله می باشد؟ توضیح دهید.

۶- حدیث زیر به کدام سنت الهی اشاره دارد؟ رابطه مراتب ایمان با مراتب امتحان را توضیح دهید.

«إِنَّمَا الْمُؤْمِنُ يُمَنِّزُ لَهُ كَفَّةً الْمِيزَانِ كُلَّمَا زَيَّدَ فِي إِيمَانِهِ زَيَّدَ فِي بَلَائِهِ»

۷- از آنجا که خداوند طبق «سنت ابتلاء» ما را با هر امر خیر یا شری امتحان می کند آیا می توانیم هر شکست عمدى را که در زندگی خورده ایم به این سنت الهی نسبت دهیم؟ تحلیل کنید.

۸- درستی یا نادرستی متن زیر را تحلیل کنید:

«حسین برای کنکور تلاش زیادی نکرده بود به همین دلیل نتیجه خوبی از کنکور نگرفت، او برای اینکه خودش را آرام کند و همچنین برای کم کردن فشار دیگران بر خودش، این گونه از شکست خود حرف می زد : «خدا خواست مرا امتحان کند اگر او می خواست حتما من قبول می شدم.»

۹- آیات زیر به کدام سنت الهی اشاره دارند؟ از کدام عبارت آیه متوجه پاسخ شدید؟

الف) «كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبْلُوْكُمْ بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةٌ وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ» - انبیاء، ۳۵.

ب) «أَخْسِبِ النَّاسَ أَنْ يُتَرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفَتَّنُونَ» - عنکبوت، ۲.

۱۰- آیه زیر به کدام سنت الهی اشاره دارد؟ از کدام عبارت آیه متوجه پاسخ شدید؟

«كُلًا نُمِدُّ هُؤُلَاءِ وَهُؤُلَاءِ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا» - اسراء، ۲۰.

۱۱- آیه زیر به کدام سنت الهی اشاره دارد؟ از کدام عبارت آیه متوجه پاسخ شدید؟

«وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَتَهَدِّيَنَّهُمْ سُبْلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ» - عنکبوت، ۶۹.

۱۲- آیه زیر به کدام سنت الهی اشاره دارد؟ از کدام عبارت آیه متوجه پاسخ شدید؟

«وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدِرُ جَهَنَّمَ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ وَ أُمْلَى لَهُمْ إِنَّ كَيْدَيِ الْمَتَّيْنِ» - اعراف، ۱۸۲ و ۱۸۳.

۱۳- آیه زیر به کدام سنت الهی اشاره دارد؟ از کدام عبارت آیه متوجه پاسخ شدید؟

«مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ وَعَشْرُ أَمْثَالِهَا وَ مَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجزَى إِلَّا مِثْلَهَا وَ هُمْ لَا يُظْلَمُونَ» انعام، ۱۶۰.

۱۴- آیه زیر به کدام سنت الهی اشاره دارد؟ از کدام عبارت آیه متوجه پاسخ شدید؟

«وَ لَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقَرَى آمَنُوا وَ اتَّقُوا لَفَتَحَنَا عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ وَ لَكِنَ كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ» - اعراف، ۹۶.

۱۵- مفهوم سنت «امداد عام الهی» را با یک مثال از محیط اطراف خود توضیح دهید.

۱۶- با توجه به مفهوم سنت «امداد خاص (توفیق الهی)»، آیا در زندگی شخصی شما این سنت مشاهده شده است؟ دو مثال بنویسید.

۱۷- متن زیر را با دقت بخوانید و بگویید به کدام سنت الهی اشاره دارد؟
«مادرم را به دلیل خطایی که کرده بودم از تماشای فوتbal محروم کرد، این کار او را بسیار ناراحت کرد ولی مادرم گفت این کار را کردم تا بدانی که کارت اشتباہ بوده است. من دشمن تو نیستم بلکه به خاطر علاقه و محبتی که نسبت به تو دارم، می خواهم تا تو راه درست را یاد بگیری.»

۱۸- اینکه در قرآن کریم آمده است «هر عمل نیک ده برابر پاداش داده می شود.» به کدام سنت خداوند اشاره دارد؟

۱۹- متن زیر را با دقت بخوانید و بگویید به کدام سنت الهی اشاره دارد؟
«فاطمه بارها به دوستش، آیدا، گفته بود که رابطه اش با این پسر به صلاحش نیست و اگر این رفتار را ادامه دهد دچار مشکلات جبران ناپذیری می شود ، ولی آیدا گوشش شنوند فاطمه هم دیگر به او تذکر نمی داد و مجبور به قطع رابطه با آیدا شد و او را به حال خودش واگذاشت.»

۲۰- در روایات آمده است که «خوش اخلاقی باعث افزایش روزی می گردد.» این عبارت با کدام سنت الهی ارتباط دارد؟

درس هفتم

۱- شعر زیر به کدام ویژگی انسان اشاره دارد؟
بنگر که تا چه حد است مکان آدمیت
به در آی تا ببینی طیران آدمیت
رسد آدمی به جایی که به جز خدا نبیند
طیران مرغ دیدی تو ز پایبند شهوت

۲- آیه زیر با بحث «اختیار» چه ارتباطی دارد؟

«فَالْهَمَّهَا فُجُورَهَا وَ تَقْوَاهَا قَدْ أَفْلَحَ مَنْ رَّكَّا هَا وَ قَدْ خَابَ مَنْ دَسَّا هَا» - شمس، ۸ تا ۱۰.

۳- ریشه و علت حرکت انسان به سمت گناه را بررسی کنید و پاسخ خود را در چند خط بیان کنید.(پاسخ
نباشد عین جملات کتاب باشد).

۴- آیه زیر به چه کسانی اشاره دارد؟
«وَ يُرِيدُ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ أَنْ تَمْيِلُوا مَيْلًا عَظِيمًا» - نساء، ۲۷.

۵- کسی که خدا را ناظر بر اعمال خود می یابد و خود را موجودی بیهوده و سرگردان نمی داند از کدام
پشتونه قوی برخوردار است؟ توضیح دهید.

۶- علی از معلم دین و زندگی اش پرسید: «آقا اجازه! آقا مگه مسئولین ما به خدا ایمان ندارند؟!» معلم با
کمترین تأمل پاسخ داد: «چرا دارند. نداشتند که نمی توانستند مسئولیتی را بپذیرند.» علی در ادامه پرسید:
«خب پس چرا برخی از آنان با وجود ایمان به خدا، در حقوق مردم کم کاری می کنند مثلاً اختلاس و یا
احتکار می کنند؟؟!!» معلم در پاسخ این سوال علی، به قلبی بودن ایمان و مراتب ایمان اشاره نمود. شما
چگونه پاسخ می دهید؟

۷- محمد از معلم دین و زندگی اش پرسید: «آیا فکر گناه، گناه است؟» معلم در پاسخ او حدیث امام علی
علیه السلام را قرائت نمود. این حدیث چه ارتباطی به سوال محمد دارد؟
«مَنْ كَثُرَ فِكْرُهُ وَ فِي الْمَعَاصِي دَعَتْهُ إِلَيْهَا»
کسی که درباره معاصی زیاد فکر کند، گناهان او را به سوی خود می کشانند.

۸- هر کدام از مثال های زیر به کدام یک از رفتارهای بدتر از گناه اشاره دارد؟

(الف) کسی که بدون اجازه از باغ مردم یک جعبه انگور می چیند و برای توجیه کارش می گوید این که در
مقابل اختلاس فلان شخص چیزی نیست.

(ب) کسی که به خاطر جوگیر شدن، از تجارب کارهای بدش با افتخار صحبت می کند.

(ج) کاش آنجا بودی و می دیدی که چگونه سرش کلاه گذاشتم.

د) چند ساله که روزه نمی گیرم امسال هم نمی گیرم.
و) خوب کردم که با دوست پسرم رفتم بیرون ، بازم میرم.

۹- آیه زیر به چه موضوعی اشاره دارد؟

«إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَن تَشْيِعَ الْفَاحِشَةَ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ» نور، ۱۹.

- ۱۰- هر کدام از مثال های زیر به کدام یک از آثار گناه اشاره دارد؟
- الف) «سربان آمریکایی بعد از بازگشت از عراق، دچار بیمای های روانی متعدد می شدند و در برخی موارد دست به خودکشی می زدند.»
  - ب) «لشگریان یزید در واقعه کربلا به هیچ یک از بچه های حرم امام حسین علیه السلام رحم نکردند.»
  - ج) «برخی از برادران حضرت یوسف علیه السلام هیچ وقت موفق به توبه کردن نشدند.»

درس هشتم

۱- چه ارتباطی میان انقلاب علیه خود و حقیقت توبه وجود دارد؟ توضیح دهید.

۲- آیا عبارت زیر صحیح است؟ پاسخ خود را بررسی کنید.
«برای توبه کردن پشمیمانی کافی است.»

۳- با توجه به آیه «إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا» آیا می توان نتیجه گرفت که انسان هر کاری بکند بالاخره خدا او را می بخشد پس نیاز نیست از گناه دوری کنیم و یا از جهنم بترسیم؟

۴- چه تفاوتی میان ضرب المثل و شعر زیر وجود دارد؟

آب که از سر گذشت چه یک وجب، چه صد وجب.

بازآ بازآ هر آنچه هستی بازآ
گر کافر و گبر و بت پرستی بازآ
این درگه ما، درگه نومیدی نیست
صد بار اگر توبه شکستی بازآ

۵- شعر زیر به چه موضوعی اشاره دارد؟ ربطه آن را با یکی از حیله های شیطان را در خصوص توبه کردن بیان کنید.

او جوان تر می شود تو پیرتر   زود باش و روزگار خود مَبَر

۶- متن زیر را با دقت بخوانید و بگویید به کدام یک از حیله های شیطان اشاره دارد؟ پاسخ خود را توضیح دهید.

«فرد معتادی که به تازگی ترک کرده است اعتراف کرد که تمامی مشکلاتش از یک نخ دو نخ سیگاری شروع شد که به صورت تفریحی با برخی دوستان ناباش می کشید و پس از چند ماه، به پیشنهاد یکی از همان دوستانش به مصرف شیشه روی آورد و مشکلاتی از قبیل فرار از خانه و مبتلا شدن به ایدز و ... به وجود آمد.»

۷- شکستن توبه به چه معناست؟ توضیح دهید.

۸- کسی که برای گرفتن حلالیت از دیگران اقدام می کند به کدام یک از مراحل تکمیلی توبه توجه دارد؟

۹- آیا قیام امام حسین علیه السلام موجب ایجاد توبه اجتماعی در جامعه گردید؟ پاسخ خود را توضیح دهید.

۱۰- شعر زیر به چه موضوع مهمی در خصوص توبه کردن اشاره دارد؟

در جوانی پاک بودن شیوه‌ی پیغمبری است ورنه هر گبری به پیری می‌کند پیغمبری (گبر = بت پرست).

درس نهم

۱- عبارت زیر را تحلیل کنید و درستی آن را اثبات کنید.

«زندگی دینی تنها شیوه مطمئن و قابل اعتمادی است که پیش روی هر انسان خردمند و عاقبت اندیش قرار دارد.»

۲- آیه زیر به چه موضوعی اشاره دارد؟

«أَفَمَنْ أَسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلَى تَقْوِيَّةِ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانِ خَيْرٍ أَمْ مَنْ أَسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلَى شَفَا جُرْفٍ هَارِ فَانْهَارَ بِهِ فِي نَارٍ جَهَنَّمَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ.»

۳- جمله زیر را تحلیل کنید. و درستی آن را اثبات کنید.

«همان طور که غذای سالم باعث رشد جسم می شود احکام دین الهی هم روح انسان را رشد می دهد.»

۴- دانستن حکمت و دلیل دستورات خداوند چه فایده ای دارد؟ دیدگاه خود را بنویسید.

۵- عبارت زیر را بررسی کنید و دیدگاه خود را در چند خط بنویسید.

«خداوند مهربان برای تعیین محدودیت ها در احکام دینی، به ضررهای یک عمل نگاه می کند، نه دوست داشتن یا نداشتن مردم.»

۶- از آنجایی که قرآن و دین اسلام تا روز قیامت هدایتگر انسان ها است و از جهتی زندگی انسان ها در طول زمان با تغییرات بزرگی رو به رو بوده است ملاک موافقت اسلام با تغییرات بشری چیست؟ پاسخ خود را با ذکر یک مثال توضیح دهید.

۷- به نظر شما چه فعالیت هایی را در زمینه اجرای احکام اسلامی در عرصه فرهنگ و ارتباطات می توان انجام داد؟ پاسخ خود را با ذکر یک مثال توضیح دهید.

۸- آیا تکثیر یک اثر هنری بدون اجازه صاحب اثر کار درستی است؟ دلیل بیاورید.

۹- یکی از مهم ترین ابزارهای کشورهای سلطه گر، استفاده از وسائل ارتباطی از قبیل پایگاه های اینترنتی، شبکه های اجتماعی، ماهواره ها و سایر رسانه های اجتماعی برای به دست آوردن اطلاعات محترمانه اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی کشورها و تجزیه و تحلیل آنها برای تصمیم گیری های دقیق علیه کشورهای مورد هدف است. بهترین راهکار برای مقابله با این موضوع چیست؟ پیشنهاد دهید.

- ۱۰- چرا موسیقی ای که بی بندوباری و شهوت را تقویت و تحریک می کند و مناسب مجالس لهو و لعب است حرام است؟ برای پاسخ خود از علت حرام بودن شراب می توانید کمک بگیرید.
- ۱۱- چه زمانی حضور در عروسی و مجلس شادی جایز نیست؟ توضیح دهید.
- ۱۲- چگونه می توان با ورزش کردن از پاداش اخروی برخوردار شد؟ توضیح دهید.
- ۱۳- چه زمانی فراهم کردن امکانات ورزشی و بازی های ورزشی واجب است؟
- ۱۴- حدیث نبوی زیر به چه کدام عرصه اجرای احکام دین اسلام اشاره دارد؟
«عبدت ده جزء دارد که نه جزء آن، کسب و کار حلال است.»
- ۱۵- چه زمانی خودداری از خرید کالای خارجی واجب است؟
- ۱۶- زمانی که در یک جامعه برخی از مسئولین با بی توجهی به احکام دین دست به اختلاس و احتکار می زند و یا قیمت ها را بی منطق افزایش می دهند وظیفه مردم در این شرایط چیست؟ پاسخ خود را با هدف اصلاح شرایط بیان کنید.
- ۱۷- جمله زیر را تحلیل کنید. و رابطه آن را با قاعده «نفی سبیل» که در قرآن آمده است، مقایسه کنید.
«ریشه ی اقتصاد، تولید است.»

درس دهم

۱- آیه زیر به کدام معیارهای تمدن اسلامی اشاره دارد؟ پاسخ خود را از کدام قسمت های آیه به دست آوردید؟

«مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرٌ هُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا حَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ». - بقره، ۶۲

۲- آیه زیر به کدام یک از معیارهای تمدن اسلامی اشاره دارد؟ پاسخ خود را از کدام قسمت آیه به دست آوردید؟

«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أطِيعُوا اللَّهَ وَأطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولَئِكُمْ مِنْكُمْ» - نساء، ۵۹.

۳- جنگ معاویه با امام علی علیه السلام در صقین، مخالفت با کدام یک از معیارهای تمدن اسلامی به شمار می رود؟

۴- آیه زیر به کدام یک از معیارهای تمدن اسلامی اشاره دارد؟ پاسخ خود را از کدام قسمت آیه به دست آوردید؟

«لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا إِلَيْنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ» - حديث، ۲۵.

۵- چرا احیای منزلت زن و ارزش های اصیل او باعث ارتقای جایگاه خانواده، به عنوان کانون رشد و تربیت انسان ها و مانع اصلی فساد و تباہی می گردد؟ دلیل بیاورید.

۶- از کدام قسمت آیه می توان دریافت که صفت های بندی ها باید بر اساس حق و باطل باشد نه مسائل مادی؟ توضیح دهید.

«مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رَحْمَاءُ بَيْنَهُمْ». - فتح، ۲۹.

۷- چه ارتباطی میان آیه و حدیث زیر وجود دارد؟ و هر دو به کدام معیار تمدن اسلامی اشاره دارند؟

«وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ» - بقره، ۲۰۱

حدیث نبوی: «چنان به فکر آخرت باش که گویی فردا می میری و چنان زندگی کن که گویی تا ابد زنده ای».

۸- از کدام قسمت آیه زیر می توان به رابطه دین اسلام و اهمیت دانش پی برد؟ مختصر توضیح دهید.

«**قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُوا الْأَلْبَابِ**» - زمر، ۹.

۹- چه ارتباطی میان آیه و حدیث زیر وجود دارد؟ و هر دو به کدام معیار تمدن اسلامی اشاره دارند؟

«**قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُوا الْأَلْبَابِ**» - زمر، ۹.

رسول خدا (ص) فرموده است: «طلب علم بر هر مرد و زن مسلمانی واجب است.»

درس یازدهم

۱- در کدام یک از جوامع امروزی اوضاع اجتماعی و فرهنگی پیش از اسلام حاکم است؟ با ذکر مثال توضیح دهید.

۲- آیه زیر به چه موضوعی اشاره دارد؟ پاسخ خود را توضیح دهید.

«فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَ مَنْ تَابَ مَعَكَ وَ لَا تَطْغُوا إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ» - هود، ۱۱۲.

۳- پیامبر اسلام برای تحکیم بنیان خانواده، به دخترش توجه ویژه‌ای داشت و احادیثی در خصوص منزلت زن بیان فرموده‌اند. به نظر شما چه ارتباطی میان ارزش گذاری به دختر و زن و مساله تحکیم بنیان خانواده وجود دارد؟ مختصر توضیح دهید.

۴- در قرون وسطی مسیحیت با پیشرفت دانش مخالف بود و همین امر باعث ایجاد این اندیشه شد که «دین با علم ناسازگار است» دیدگاه خود را در خصوص ارتباط این شعار با دین اسلام بیان کنید.

۵- آیه زیر به چه موضوعی اشاره دارد؟

«أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالدِّينِ فَذِلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ وَ لَا يَحْضُرُ عَلَى طَعَامِ الْمِسْكِينِ» - ماعون، ۱۳۱.

درس دوازدهم

۱- آشنایی ما با تمدن جدید اروپا چه فایده‌ای برای ایجاد تمدن اسلامی دارد؟ مختصر توضیح دهید.

۲- با آگاهی از تعالیم تحریف شده کلیسا در قرون وسطی، دو نمونه از تعالیم تحریف شده مسلمانان در قرن حاضر را بیان کنید.

۳- در خصوص تاثیرگذاری دین اسلام در پیدایش تمدن جدید اروپا توضیح دهید.

۴- تعیین حق انتخاب رئیس جمهور و دیگر مسئولین رده بالا توسط مردم با کدام یک از آثار و پیامدهای مثبت و منفی تمدن جدید اروپا ارتباط دارد؟

۵- استفاده از کالاهای غیرضرور و باب کردن آنها در جهیزیه که باعث افزایش هزینه‌های ازدواج شده است با کدام یک از آثار و پیامدهای مثبت و منفی تمدن جدید اروپا ارتباط دارد؟

۶- تفاوت دو موضوع «رشد سریع علم» و «علم زدگی» را با ذکر مثال توضیح دهید.

۷- به نظر شما چه مساله‌ای باعث می‌شود تا توانایی بهره مندی بیشتر از طبیعت موجب تخریب طبیعت گردد؟ مختصر توضیح دهید.

۸- با توجه به مفهوم موضوع «توجه به قانون» که از آثار مثبت حوزه قسط و عدل می‌باشد توضیح دهید که با وجود قانون اساسی در دوره پهلوی چه لزومی به تدوین و تهیه قانون اساسی در جمهوری اسلامی بود؟

۹- یکی از آثار منفی حوزه قسط و عدل را نام ببرید و راهکار مقابله با آن را بیان کنید.

۱۰- میان آثار منفی تمدن جدید در حوزه خانواده چه ارتباطی وجود دارد؟ توضیح دهید.

درس سیزدهم

۱- در آیه زیر چه وعده ای داده شده است؟ و مقصود از آن چیست؟

«وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرْثُها عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ» - انبیاء، ۱۰۵.

۲- اگر کسی رسیدن به تمدن اسلامی را بلند پروازی و دور از دسترس بداند چه پاسخی به او می دهید؟

۳- استفاده از دو تجربه موفق انقلاب اسلامی چه تاثیری در ساخت تمدن اسلامی دارد؟ توضیح دهید.

۴- آیه زیر به کدام یک از اقدامات مربوط به تقویت توانایی های فردی اشاره دارد؟ پاسخ خود را توضیح دهید.

«إِسْتَعِينُوا بِاللَّهِ وَ اصْبِرُوا إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنِ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَ الْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ» - اعراف، ۱۲۸.

۵- مساله‌ی تحکیم بنیان خانواده چه ارتباطی با ورود مسئولین سمت اراده به سمت های حساس کشور دارد؟ دیدگاه خود را مختصر توضیح دهید.

۶- بر اساس آیه‌ی زیر چه فایده ای در تحکیم پایه های جامعه وجود دارد؟

«وَ كَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَ يَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا» - بقره، ۱۴۳.

۷- آیه زیر به کدام یک از اقدامات مربوط به تحکیم پایه های جامعه اشاره دارد؟ پاسخ خود را توضیح دهید.

«وَ لَتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَ يَنْهَا عَنِ الْمُنْكَرِ وَ أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ» - آل عمران، ۱۰۴.

۸- میان حدیث زیر از امام صادق علیه السلام و شناسایی ضعف ها و کمبودهای جامعه و تلاش در جهت اصلاح آنها چه ارتباطی وجود دارد؟

«بهرترین دوست من کسی است که عیب های مرا به من هدیه کند.»

۹- جمله زیر را تحلیل کنید و نظر خود را در خصوص آن بیان کنید.

«کشوری که مردم آن از علم بی بهره باشند، هرگز به حقوق خود دست نخواهد یافت.» رهبر انقلاب - خرداد ۱۳۸۵.

- ۱۰- متن زیر به کدام یک از اقدامات مربوط به تحکیم بنیان جامعه اشاره دارد؟ مختصر توضیح دهید.
«یک کشور ضعیف، به طور طبیعی منزوی می شود و همراه و همدلی در دنیا نمی یابد.»
- ۱۱- مثال زیر را تحلیل کنید و بگویید که به کدام یک از اقدامات مربوط به تحکیم بنیان جامعه اشاره دارد؟
مختصر توضیح دهید.
«نهال کوچک برای در امان ماندن از بادهای شدید نیاز به تکیه گاه دارد ولی درخت تنومند خودش تکیه گاه دیگران است.»
- ۱۲- شعارهایی از قبیل «انرژی هسته ای حق مسلم ماست» و «ما می توانیم» چه تاثیری در ساخت تمدن اسلامی دارند؟
- ۱۳- کدام یک از اقدامات مربوط به حضور مؤثر و فعال در جامعه جهانی را مهم تر و موثرتر از بقیه می دانید؟ چرا؟
- ۱۴- با توجه به آیه زیر چه راه هایی را برای دعوت به اسلام می توان به کار گرفت؟
«أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكِ بِالْحِكْمَةِ وَ الْمَوْعِظَةِ الْخَسَنَهِ وَ جَادِلُهُمْ بِالْتَّقْوَىٰ هِيَ أَحْسَنُ» - نحل، ۱۲۵
- ۱۵- چه راهکاری برای مقابله با نیرنگ اسلام هراسی که در شبکه های اینترنتی و ماهواره ای در حال تبلیغ است؛ وجود دارد؟ پیشنهاد دهید.
- ۱۶- مذاکرات برجام با مساله ای مبارزه با ستمگران و تقویت فرهنگ جهاد و شهادت و صبر که از اقدامات لازم در جهت حضور مؤثر و فعال در جامعه جهانی می باشد چه ارتباطی دارد؟ تحلیل کنید.